

УДК 658;621

С.Гарматій, аспірант 4-го року навчання спеціальності 051 «Економіка» кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Тернопільський національний технічний університет ім.І.Пулужа, Україна

Науковий керівник: С.Співак, докт.екон.наук, доц.

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ

S. Harmatii, graduate student of the Department of of accounting and auditing

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Supervisor: S.Spivak, Dr Sc (in Economics), Assos. Prof.

FORMATION OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF EUROINTEGRATION PROCESSES OF ENTERPRISES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF PROCESSES

Системний підхід для формулювання елементів організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів для підприємств національної економіки дозволить мати реальний пропонований механізм, для можливої практичної реалізації та імплементації для українських підприємств та компаній в контексті повної євроінтеграції у європейський та світовий економічний простір. Схема євроінтеграційно-економічного механізму пропонується нами, на основі узагальнення моделі складових організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств.

Як показують реалії життя та співпраці з нашими партнерами з ЄС, а саме акції польських перевізників, щодо блокування українсько-польського кордону, наприкінці 2023 року, починати всі етапи євроінтеграційних процесів для підприємств національної економіки потрібно з узгодження всіх нормативно-правових аспектів, при чому на рівні державних інституцій, із вказанням всіх чітких задекларованих домовленостей, та структур, які будуть контролювати практичну реалізацію та дотримання цих домовленостей.

Тому перший етап нашого організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів для підприємств національної економіки, ми пропонуємо з узгодження нормативно складової євроінтеграційних процесів національної економіки (ЄПНЕ) для підприємств конкретної галузі національної економіки.

Всі домовленості співпраці між галузями національної економіки. та галузями економік країн-партнерів ЄС повинно бути чітко задекларовано, та проведено процесуально всіма законодавчими базами як в Україні, так і в країнах партнерах Європейського Союзу.

Другим етапом пропонованого організаційно-економічного механізму є аналіз та оцінка системи підприємств щодо відповідності вимогам ЄПНЕ. Тут ми маємо на увазі, що першочергово слід впроваджувати стандарти до продукції тих галузей національної економіки, які вже експорт орієнтовані на даних момент. За даними Міністерства фінансів, можемо стверджувати, що найбільший сектор по експорту – це агро та харчова продукція, частка цього сектору згідно даних Мінфіну становить 53%, та 23.4 млрд.\$ у числовому параметрі, тобто половина частки з загальної структури експорту складають агрофірми України. Друге місце у загальній структурі експорту складає сектор металургії- 13,6% у загальній структурі експорту та сумою 6 млрд.\$. Далі з невеликим розривом ідуть сектор мінеральних продуктів- 9,8% від загальної частки експорту та сумою у 2022 році – 4.3 млрд.\$, та сектор машинобудування- 8,7%. Та сумою 3,9 млрд.\$.

На нашу думку слід стандарти ЄС впроваджувати саме на підприємствах агро та харчової продукції, сектор металургії та мінеральних продуктів.

Виконуючи зобов'язання, взяті державою відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також у рамках Протоколу про приєднання до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, Україна впроваджує систему енергетичного маркування та вимог до екодизайну для енергоспоживчих продуктів відповідно до оновленого законодавства ЄС.

Адаптація євроінтеграційних процесів національних підприємств, щодо системи енергетичного маркування та вимог до екодизайну для енергоспоживчих продукції відповідно до законодавства Європейського Союзу, пропонується імplementувати параметрами, представленими на рисунку 1.

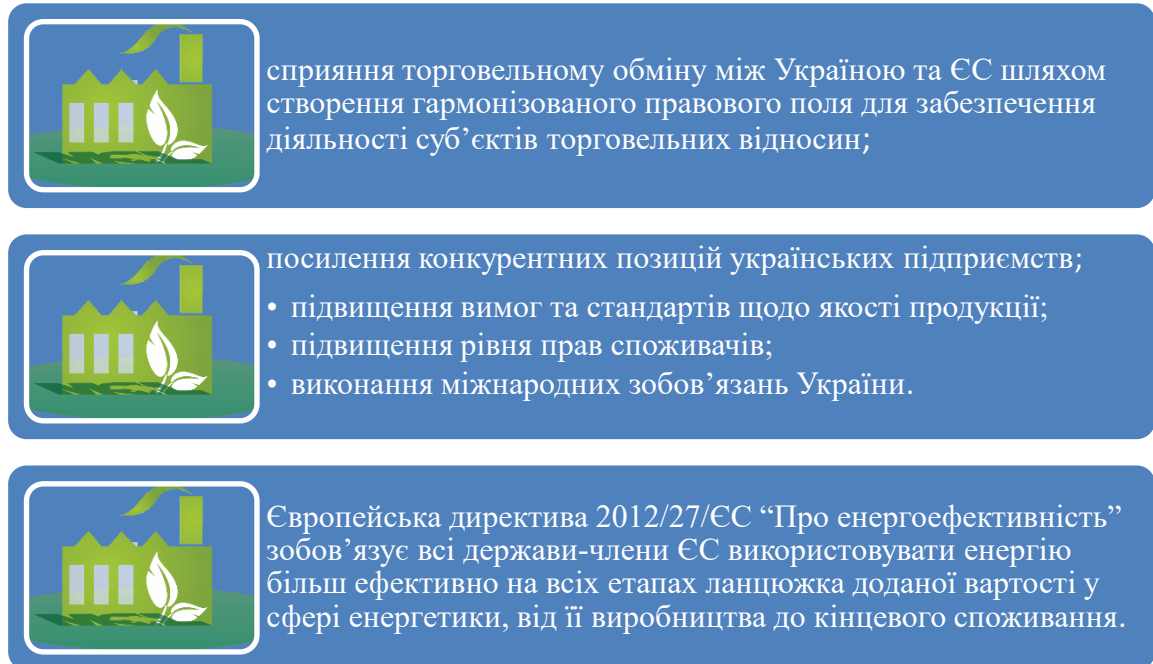

Рис. 1. Адаптаційні процеси для підприємств національної економіки щодо стандартів енергетичного маркування в концепції євроінтеграційних трансформацій.

Також однією з вимогою ЄС для підприємств національної економіки є виконання директиви, щодо екодизайну.

Директива щодо екодизайну 2009/125/ЄС – це рамкова директива, яка встановлює вимоги до екодизайну, пов'язані з параметрами навколишнього середовища, яким повинні відповідати виробники для того, щоб їхня продукція несла маркування “СЕ”. Документ охоплює продукти, що впливають на споживання енергії під час використання, включаючи продукти, які використовують, генерують, передають або вимірюють енергію, та інші пов'язані з енергією продукти, такі як вікна, ізоляційні матеріали або деякі продукти, що споживають воду, всі з яких можуть сприяти значній економії енергії під час використання.[1].

У березні 2022 року Єврокомісія представила пакет пропозицій Європейського зеленого курсу. Він закладає основи для того, щоб екологічні продукти стали нормою в ЄС. Ця ініціатива передбачає посилення циркулярних бізнес-моделей (зокрема, у будівництві, виробництві та переробці текстильних виробів), а також зростуть можливості для переходу споживачів до “зелених ринків”.[1]. На рисунку 2. Представимо ключові ініціативи, які пропонуються до імplementації підприємствами національної економіки в контексті євроінтеграційних змін.

Регламент щодо екодизайну сталих продуктів (ESPR). Він має на меті значно покращити рівень енергоефективності та інші аспекти екологічної стійкості продуктів на ринку ЄС. Пропонується, по-перше, охопити найширше коло продуктів і, по-друге, розширити сферу вимог, яким вони мають відповідати. Йдеться про встановлення критеріїв не лише для енергоефективності, але й для життєвого циклу продуктів та їхнього впливу на довкілля.

Робочий план з екодизайну та енергетичного маркування на 2022-2024 роки. Документ містить інформацію щодо вимог як до нових товарів, так до тих, над якими вже тривала робота. Особливу увагу приділено сонячним панелям, смартфонам, планшетами;

Зміни до Директиви про права споживачів;

Директива про недобросовісну комерційну практику (UCPD). Документ має на меті підвищити довіру споживачів і полегшити для бізнесу (особливо малим і середнім підприємствам) транскордонну торгівлю. Він регулює недобросовісну комерційну практику, яка має місце до, під час і після здійснення транзакції між підприємством і споживачем.

Рис. 2. Директивні пропозиції інституцій ЄС щодо еко маркування продукції підприємств національної економіки.

Робота з адаптації до законодавства ЄС у сфері технічного регламентування та екодизайну енергоспоживчої продукції покладена на Держенергоефективності. На виконання Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», Плану заходів щодо розвитку системи технічного регулювання на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.09.2021 № 1145-р, попри виклики воєнного стану, у 2022 році Держенергоефективності розробило 17 проектів нормативно-правових актів,

Ми пропонуємо при практичній реалізації пропонованого нами організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів для підприємств національної економіки, обов'язково врахувати пропозиції по еко дизайну та еко маркуванні продукції підприємств національної економіки.

Один з пропонованих нами блоків організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів для підприємств національної економіки є:

- ✓ цифровізація та прозорість руху всіх грошових коштів;

В умовах військового стану звичайно кіберзахищеність всіх ресурсів державних інституцій є надзвичайно важлива. Попри те можливо створення спеціальної цифрової моніторингової платформи, де будуть фіксуватися всіх грошові потоки, які виділяються Україні на впровадження євроінтеграційних процесів, та відповідно контроль за цільовим використанням цих коштів. Чим більше етапів європейської інтеграції національних підприємств на нашу думку буду цифровізовано, та надано можливість безпосереднім учасникам процесів працювати та спеціалізованих цифрових платформах, тим швидше буде подолано корупцію, та пришвидшиться процес євроінтеграції для підприємств національної економіки.

Література:

1. Державне агенство з енергоефективності та енергозбереження України. URL: <https://saee.gov.ua/uk>